

imię

nazwisko

podpis

■ ■ ■ XXVII OLIMPIADA WIEDZY EKONOMICZNEJ ■ ■ ■

Rok szkolny 2013/2014
Zawody I stopnia (szkolne)

Zestaw z prawidłowymi odpowiedziami

I. Pytanie opisowe o charakterze ogólnym – wybierz **JEDEN** z dwóch podanych poniżej tematów. (0–25 pkt)

1. Przedstaw konsekwencje przyjęcia euro w Polsce dla przedsiębiorstw w wybranej przez Ciebie branży.

Przykładowy schemat odpowiedzi:

- 1) Działalność przedsiębiorstw w okresie poprzedzającym wejście do strefy euro
- 2) Proces wprowadzenia wspólnej waluty w Polsce
- 3) Wybrane krótko- i długoterminowe korzyści i koszty z przyjęcia wspólnej waluty:
- 3) Szanse i zagrożenia dla przedsiębiorstw związane z przyjęciem przez Polskę euro
- 4) Znaczenie optymalnego kursu konwersji dla konkurencyjności eksporterów i importerów
- 5) Stopień przygotowania polskich przedsiębiorstw do akcesji do unii walutowej

2. Omów wpływ euro na sytuację makroekonomiczną krajów członkowskich Unii Europejskiej.

Przykładowy schemat odpowiedzi:

- 1) Znaczenie wspólnej waluty dla stabilności makroekonomicznej krajów członkowskich
- 2) Korzyści z intensyfikacji wymiany handlowej w krajach strefy euro
- 3) Wpływ wspólnej waluty na kształtowanie się podstawowych kategorii makroekonomicznych (PKB, inflacja, bezrobocie)
- 4) Synchronizacja polityki monetarnej i fiskalnej w krajach unii walutowej a możliwość prowadzenia polityki antycyklicznej
- 5) Problem nadmiernego zadłużenia w strefie euro

II. Zadanie z podstaw ekonomii (0–15 pkt)

Funkcja kosztów całkowitych pewnego przedsiębiorstwa dana jest wzorem:

$$TC = 0,05Q^2 + 300Q + 1\,400\,000,$$

gdzie TC to wielkość kosztów całkowitych (w zł), a Q to wielkość produkcji (w szt.).

Polecenia i pytania:

- a) Wyznacz funkcję przeciętnych kosztów całkowitych (1 pkt) i oblicz, ile wynosi przeciętny koszt całkowity dla wielkości produkcji równej 2500 szt. (1 pkt)

Przeciętne koszty całkowite (ATC) to wartość kosztów całkowitych podzielona przez wielkość produkcji, a zatem:

$$ATC = TC / Q = (0,05Q^2 + 300Q + 1\,400\,000) / Q = 0,05Q + 300 + (1\,400\,000 / Q)$$

$$ATC \text{ (dla } Q=2500) = 0,05 \cdot 2500 + 300 + (1\,400\,000 / 2500) = 985 \text{ zł}$$

- b) Ile – w przybliżeniu – wynosi koszt krańcowy wyprodukowania dodatkowej jednostki, jeśli aktualna wielkość produkcji przedsiębiorstwa wynosi 1000 szt. (4 pkt)

Koszt krańcowy (MC) to zmiana kosztów całkowitych wywołana wytworzeniem kolejnej jednostki produktu, a zatem:

$$TC_1 \text{ (dla } Q_1=1000) = 0,05 \cdot 1000^2 + 300 \cdot 1000 + 1\,400\,000 = 1\,750\,000,00 \text{ zł}$$

$$TC_2 \text{ (dla } Q_2=1001) = 0,05 \cdot 1001^2 + 300 \cdot 1001 + 1\,400\,000 = 1\,750\,400,05 \text{ zł}$$

$$MC = \Delta TC / \Delta Q = (TC_2 - TC_1) / (Q_2 - Q_1) = 400,05 \text{ zł} \approx 400 \text{ zł}$$

- c) Czy rozpatrywana funkcja kosztów dotyczy krótkiego, czy długiego okresu? Odpowiedź uzasadnij i – jeśli to możliwe – podaj, ile wynoszą koszty stałe tego przedsiębiorstwa. (4 pkt)

Podział na krótki i długi okres w ekonomii może być dokonywany na podstawie analizy funkcji kosztów całkowitych. W krótkim okresie przedsiębiorstwo ponosi koszty stałe (są one niezależne od wielkości produkcji). Aby określić wysokość kosztów stałych należy zatem obliczyć wartość funkcji kosztów całkowitych (TC) dla wielkości produkcji (Q) równej 0. W tym przypadku koszty stałe (FC) wynoszą 1 400 000 zł, a więc rozpatrywana funkcja dotyczy krótkiego okresu.

- d) Wyjaśnij, co to jest optimum ekonomiczne, i oblicz, dla jakiej wielkości produkcji przedsiębiorstwo będzie znajdować się w tym optimum, jeśli popyt na produkty przedsiębiorstwa opisuje następujące równanie: $P = 1500 - 0,1Q$, gdzie P to cena za sztukę, a Q to wolumen sprzedaży. (5 pkt)

Optimum ekonomiczne to taka wielkość produkcji, przy której przedsiębiorstwo osiąga maksymalny zysk całkowity lub minimalną stratę całkowitą.

Zysk całkowity (π) = utarg całkowity (TR) – koszt całkowity (TC)

$$\text{Utarg całkowity (TR)} = P \cdot Q = (1500 - 0,1Q) \cdot Q = 1500Q - 0,1Q^2$$

$$\text{Zysk całkowity (\pi)} = (1500Q - 0,1Q^2) - (0,05Q^2 + 300Q + 1\,400\,000) = -0,15Q^2 + 1\,200Q - 1\,400\,000$$

Funkcja zysku całkowitego (π) jest funkcją kwadratową, a zatem wyznaczenie Q , dla którego wielkość zysku całkowitego jest maksymalna, wymaga obliczenia odpowiedniej współrzędnej wierzchołka paraboli.

$$Q_w = -b / 2a = -1200 / [2 \cdot (-0,15)] = 4000 \text{ szt.}$$

Przedsiębiorstwo znajduje się w optimum ekonomicznym przy wielkości produkcji wynoszącej 4000 szt.

Uwaga! Alternatywnie ppkt b) i d) można rozwiązać przy użyciu rachunku różniczkowego.

III. Pytania testowe – w każdym pytaniu zaznacz [X] przy prawidłowej odpowiedzi. Za każdą prawidłową odpowiedź na pytanie testowe otrzymujesz 2 pkt. Każda zmiana odpowiedzi w pytaniach testowych traktowana jest jako odpowiedź błędna. Odpowiedzi zaznaczone ołówkiem nie są punktowane. (0–60 pkt)

1. Jeżeli zwiększenie ceny pewnego dobra o 10% prowadzi do spadku wielkości popytu o 6%, to z pewnością mamy do czynienia z:

- popytem nieelastycznym
- popytem elastycznym
- dobrem podstawowym
- dobrem luksusowym

2. Jeśli na pewnym rynku zaobserwowano wzrost ceny rynkowej przy jednoczesnym spadku ilości równowagi rynkowej, a funkcja popytu i podaży ma typowy przebieg, można przypuszczać, że musiał nastąpić:

- zarówno wzrost popytu, jak i wzrost podaży
- spadek popytu przy niezmienionej podaży
- wzrost podaży przy niezmienionym popycie
- spadek podaży przy niezmienionym popycie

3. Zgodnie z pierwszym prawem Gossena wzrost konsumpcji dobra o jednostkę prowadzi zwykle do:

- spadku użyteczności krańcowej
- wzrostu ceny
- wzrostu podaży
- spadku dochodów do dyspozycji

4. Jeśli przedsiębiorstwo zwiększa nakład zmiennego czynnika wytwórczego w krótkim okresie, to:

- produkt krańcowy początkowo spada, a później rośnie
- produkt przeciętny początkowo rośnie, a później spada
- produkt całkowity nie może spaść
- wielkość zysku całkowitego nieprzerwanie rośnie

5. Korzyści skali produkcji to:

- wszystkie korzyści, jakie przedsiębiorstwo czerpie z rozszerzania działalności produkcyjnej
- przyrost zysku, jaki firma osiąga ze wzrostu wielkości produkcji w długim okresie
- sytuacja, kiedy wzrost rozmiarów produkcji w długim okresie powoduje obniżenie ponoszonych przez przedsiębiorstwo kosztów przeciętnych
- wszystkie powyższe warianty odpowiedzi są błędne

6. Która z poniższych cech nie dotyczy konkurencji monopolistycznej?

- bariery wejścia na rynek są niewielkie
- krzywa popytu na produkty przedsiębiorstwa jest ujemnie nachylona
- produkty są niezróżnicowane (homogeniczne)
- przedsiębiorstwo znajdujące się w równowadze długookresowej osiąga wyłącznie zysk normalny

7. Utarg przeciętny zawsze równy jest:

- utargowi krańcowemu
- iloczynowi zysku jednostkowego i liczby sprzedanych jednostek produktu
- kosztowi przeciętnemu
- cenie

8. Indywidualna podaż pracy determinowana jest przez:

- przeciętne wynagrodzenie w gospodarce
- preferencje jednostki względem czasu pracy i czasu wolnego
- liczbę przedsiębiorstw, które są skłonne zatrudnić pracowników
- popyt na dobra wytwarzane przez pracownika

9. Równowaga na rynku produktów w ujęciu makroekonomicznym zdefiniowana jest jako stan, w którym:

- oszczędności równają się konsumpcji
- planowane zagregowane wydatki równają się wytworzonej produkcji
- konsumpcja równa się inwestycjom
- zagregowane nakłady równają się konsumpcji pomniejszonej o inwestycje

10. PKB *per capita* mierzy wielkość produktu krajowego brutto przypadającą na:

- zatrudnionego
- mieszkańca
- jednostkę kapitału wyrażoną w walucie narodowej
- osobę piętnoletnią

11. Zjawisko taksflacji może przyczynić się do:

- zwiększenia deficytu budżetowego
- zmniejszenia siły nabywczej gospodarstw domowych
- wzrostu deficytu handlowego
- zwiększenia konkurencyjności eksporterów po nałożeniu dodatkowych obciążeń podatkowych na importerów

12. Kiedy występuje inflacja?

- gdy nastąpił wzrost ceny choćby jednego dobra lub usługi
- tylko wtedy, gdy nastąpił wzrost cen wszystkich dóbr lub usług
- w sytuacji wzrostu przeciętnego poziomu cen
- wówczas, gdy zwiększyła się baza monetarna

13. Baza monetarna to suma:

- gotówki w obiegu i rezerw banków komercyjnych w banku centralnym
- gotówki w obiegu oraz gotówki i wkładów na żądanie w bankach komercyjnych
- złota i walut wymiernalnych będących w posiadaniu banku centralnego
- wartości netto aktywów sektora bankowego

14. Polityka fiskalna przejawia się w:

- próbach regulacji niektórych cen przez rząd
- wykorzystaniu podatków, wydatków rządowych oraz długu publicznego do osiągnięcia pożądanego poziomu dochodu narodowego
- dążeniu rządu do zrównania dochodów budżetowych z wydatkami w każdej fazie cyklu koniunkturalnego
- przymusie prowadzenia wszystkich operacji gospodarczych z użyciem kas fiskalnych

15. Jeżeli roczna rynkowa stopa procentowa wynosi 5%, to wartość zerokuponowej obligacji skarbowej o cenie nominalnej 100 zł za rok jest dziś równa:

- 95,00 zł
- 95,24 zł
- 100,00 zł
- 105,00 zł

16. Wskaż prawidłowe stwierdzenie dotyczące pieniądza fiducjarnego:

- jest to pieniądz wyłącznie elektroniczny, który nie może mieć formy papierowej (banknotów)
- nie może być emitowany przez banki centralne
- pozbawiony jest funkcji cyrkulacyjnej
- nie ma pokrycia w metalach szlachetnych

17. Podstawowym celem działania Narodowego Banku Polskiego jest dbałość o:

- dynamikę PKB
- poziom bezrobocia
- stabilność cen
- dobrobyt społeczny

18. Który z poniższych krajów przyjął euro?

- Dania
- Szwecja
- Bułgaria
- Łotwa

19. Ile wynosi kurs USD/CHF, jeśli średni kurs GBP/USD na rynku walutowym wynosi 1,6038, a średni kurs GBP/CHF to 1,4985?

- 0,9343
- 1,0703
- 1,4001
- 2,4033

20. Do wyliczenia ilościowego progu rentowności (BEP) konieczna jest znajomość wartości:

- zysku netto, kosztów stałych i ceny
- kosztów stałych, jednostkowych kosztów zmiennych i ceny
- zysku netto, kosztów zmiennych i kosztów stałych
- jednostkowych kosztów stałych, jednostkowych kosztów zmiennych i marży zysku

21. Fakultatywnym elementem faktury VAT w Polsce jest:

- kwota należności brutto ogółem
- podpis i pieczęć sprzedawcy
- data sprzedaży
- numer identyfikujący fakturę

22. Jeśli w miarę zmniejszania się podstawy opodatkowania stawki podatkowe rosną, mamy do czynienia z podatkiem:

- progresywnym
- liniowym
- regresywnym
- pogłównym

23. Do kosztów pośrednich nie można zaliczyć kosztów:

- zakupu
- wydziałowych
- usług obcych
- ogólnego zarządu

24. Czego nie można ubezpieczyć?
- utraty zysków operacyjnych wskutek zdarzeń losowych
 - odwołania imprezy kulturalnej wskutek niekorzystnych zjawisk atmosferycznych
 - zużycia maszyn w hucie stali
 - życia i zdrowia górników

25. Który instrument finansowy nie jest przedmiotem obrotu na Giełdzie Papierów Wartościowych w Warszawie?
- prawa poboru
 - kontrakty terminowe na USD
 - certyfikaty inwestycyjne
 - udziały w spółkach z ograniczoną odpowiedzialnością

26. Elementem podstawowej koncepcji marketing-mix (tzw. 4P) jest:
- zyskowość
 - dystrybucja
 - proces
 - personel

27. Przykładem taylorizmu może być organizacja pracy:
- informatyka zatrudnionego w dziale rozwoju Google
 - radcy prawnego
 - projektanta ogrodów
 - pracownika montowni samochodów

28. Rebranding oznacza:
- rozpoczęcie działalności przez przedsiębiorstwo w nowym segmencie rynku pod dotychczasową marką
 - sprzedaż przez przedsiębiorstwo marek, które znajdują się w fazie schyłkowej
 - strategię marketingową zmierzającą do zmiany postrzegania marki przez klientów, inwestorów i konkurencję
 - sezonową zmianę opakowań produktów związaną np. ze świętami Bożego Narodzenia

29. Komórki organizacyjne pewnej międzynarodowej firmy zgrupowane są w duże, autonomiczne jednostki, które odpowiedzialne są za dany asortyment towarowy. Jaką strukturę organizacyjną ma ta firma?
- dywizjonalną
 - funkcjonalną
 - liniową
 - macierzową

30. Strategia, w której firma zwiększa sprzedaż obecnie wytwarzanego produktu na tym samym rynku głównie poprzez obniżkę cen, to strategia:
- ucieczki do przodu
 - rozwoju rynku
 - dywersyfikacji horyzontalnej
 - penetracji

Ocena Komisji Szkolnej						
Rodzaj pytania	Pytania testowe	Zadanie z podstaw ekonomii	Pytanie opisowe			Razem
			Poziom merytoryczny (w tym zgodność z wybranym tematem)	Terminologia i przykłady	Poprawność językowa i struktura odpowiedzi	
Zakres	0–60 pkt	0–15 pkt	0–14 pkt	0–7 pkt	0–4 pkt	
Ocena						

.....
podpis i pieczęć szkoły